

Световната банка представи катастрофично проучване за България и вариант за регионален пул

БЕЗ УЧАСТИЕТО НА ДЪРЖАВАТА НЯМА ДА ДОЙДЕ „ДОБРИЯТ ЧОВЕК ОТ СЪЧУАН“

(Продължение от брой 12)

На 27 май т.г. Световната банка организира в Боровец семинар за катастрофично застраховане, на който присъстваха повече от 70 държавници, застрахователи, акционери, финансисти, експерти от БАН и строителния бранш, представители на местната власт, чуждестранни брокери и експерти, журналисти. Сред тях бяха **Венелин Узунов** - председател на Комисията за политики при бедствия и аварии в Народното събрание, **Любка Качакова** - заместник-министр на околната среда и водите, **Стефан Стоилков** - директор на Дирекция „Регулаторна политика и анализи“ в Управление „Застрахователен надзор“ на КФН, **Орлин Пенев** - председател на АБЗ, представители на Българското акционерско дружество и на академичните среди.

Колегите от сайта Insurance.bg бяха технически организатор на семинара, който протече много делово, концентрирано и при голям интерес през цялото време, въпреки големия брой на докладите и сложността на разискваната тематика.

Всички присъстващи подробно бяха запознати с данните от специално техническо проучване за България на СБ и с основанието на него препоръки на банката за български модел на застраховане на природните рискове. Проучването е финансирано с грант от Prevention Consortium.

На семинара бяха представени различни подходи за развитие на пазара на катастрофичното застраховане в България - на Инициативата за национална програма за управление на катастрофични рискове (ИНГУКР) с председател **Румен Гъльбинов** (доклада на г-н Гъльбинов поместихме в предния брой) и на Световната банка. Форумът бе открит от **Флориан Фихтл** - представител на СБ за България. Освен Румен Гъльбинов лектори бяха **Евгений Гуренко**, водещ специалист по застраховане от Световната банка, **Маргарет Арнолд** - ръководител на Консорциума по превенция (тя представи накратко своята организация и дейността ѝ), **Лука Доков**, **Дениса Димитру** - консултант по проекта, **Томас Новотни** от Benfield, **Александър Итигин** - консултант по проекта, **Владимир Щескал** от Чешката академия на науките, ст. н. с. г-р **Димо Солаков**, заместник-директор на Геофизичния институт при БАН, **Рашмин Гунаскера** от Willis Re.

Докладите предизвикаха оживени дискусии, в които с въпроси или развити тези се включиха мнозина от присъстващите.

Лука Доков, доктор хонорis кауза на Висшето училище по застраховане и финанси, един от основните инициатори за създаване на катастрофичен пул в България, изтъква в своята презентация, че през последните осем години у нас назрява един изключително важен въпрос, който стои на дневен ред и пред обществото, и пред политиците и държавниците: как да се справим със ситуацията при настъпване на катастрофично бедствие и какви превантивни мероприятия да предприемем, за да намалим опустошителната му сила и последствията от нея.

През последните 20 години сме свидетели и на много големи индустриални пожари и експлозии, на самолетни катастрофи с небивали загуби на човешки живот, техника и имущество, мълнии и урагани и най-после - на случилото се неотдавна пагубно земетресение в провинция Съчуан (Именно в тази връзка правя алюзия с песента на Бертолд Брехт „Добрят човек от Съчуан“ в заглавието на тази статия - б. а.), където по официални данни близо 20 хиляди души бяха затрупани под развалините на своя град. Стражица отново бе раздрусана от земетресение с магнитуд 4,4 по скалата на Рихтер. Всичко това налага парламент и правителство, застрахователи и презастрахователи да решат в края на

краишата как ще помогнем на тези, които пострадат, при възникването на такава катастрофа, подчертава г-н Доков.

Територията на България е земетръсна зона. Страната е разположена в централната част на Балканския полуостров, който е най-активният сейзимичен възел в Европа. Според данни на Геофизичния институт към Българската академия на науките само отделни възли от Тихоокеанския пояс се оказват по-силно активни (Япония, Камчатка, Филипините и други). В

миращ се на мястото на сегашния град Каварна. През 1444 г. градовете около Варна са напълно разрушени от земетресение. През октомври 1750 г. земетресението в Румелия разрушава града, разположен на мястото на днешния Пловдив.

През 20-ти век у нас са регистрирани 13 земетресения със сила между 5,7 и 7,8 по скалата на Рихтер. Земетресението на 31 март 1901 г. в долината на река Струма е най-силното в Европа. Земетресението във Вранча, Румъния, през 1977 г. причинява тежки загуби в Свищов, нанасяйки щети на много сгради, между които и училището по икономика, църквата, построена от Уста Колю Фичето, химическият комбинат „Свилиз“ като взема и много човешки жертви...

За да се проучи по-задълбочено как се отнася светът към този толкова важен проблем, с помощта на Комисията за финансов надзор бяха организирани и проведени множество срещи с чуждестранни специализирани организации. На открити форуми с участието на представители на държавната администрация, икономисти, банкери, индустриалци, геофизици, застрахователи и журналисти бяха изслушани доклади и коментирани природни бедствия, разразили се по света, както и нанесените щети и начините за тяхното обезщетяване, припомнава г-н Доков.

След всички направени проучвания бе предложено на Асоциацията на българските застрахователи да се основе Пул за катастрофични рискове, подчертава лекторът. Най-важното в направеното предложение за основаването на такъв пул е застраховката да бъде задължителна за всички граждани на Република България, притежаващи недвижими имоти. Предложи се също така като начало пуль да покрива само риска „Земетресение“, а впоследствие да бъдат включени наводненията и свлачищата. Задължителността на застраховката

сравнение с тях районът на Балканите отстъпва по сила и предимно по честота на земетресенията (средно 2-3 пъти). Следователно Балканите и България се числят като вторите по ранг земетръсни участници на Земята - неблагоприятен факт, с който трябва да се съобразяваме задължително.

Катастрофалните земетресения в България датират от 1-ви век преди Христа. Чиринското плато се разкъсва и погребва град Бизоне, на-

чително важен за държавата и общество то проблем, изтъква г-н Доков. Все пак, добави той, начинът, по който бе поднесен отново, предполага „разтягането му във времето“. Ето как бе поставен впрочем той на оперативното заседание на кабинета в резиденция „Евксиноград“ - Варна, на 19 август 2006 г. Тогава, припомни г-н Доков, е обявено, че правителството планира да се разработи механизъм за

застраховане на имуществото и собствеността срещу бедствия и аварии. Премиерът Станишев обаче не е уточнил за каква и чия собственост става дума и дали се предвижда или не въвеждането на задължителна застраховка за недвижимото имущество и за селскостопанските земи. Той е посочил само, че ще се използва опитът на Европейския съюз и на страни като Турция и Румъния. Премиерът е имал предвид големите поражения от природни бедствия и аварии през 2005 г., причинили щети за близо 1 млрд. лв., които държавата не е в състояние да покрие в пълен размер и досега. Г-н Станишев е заявил, че този механизъм засяга на практика всеки български гражданин.

Според г-н Доков това е едната страна на проблема - че държавата не разполага с необходимия ресурс и с нормативна уредба за обезщетяване на пострадалите. Другата страна е невъзможността на гражданите да застраховат своето имущество и селскостопанските си земи. Причините впрочем са повече, отколкото се изтъкат, и далеч не се изчерпват само с безпаричието. Липсват традиции за подобно застраховане, хората нямат навици, липсва им и прословутата застрахователна култура. Има и още една причина. Тя е много особена и има решаващо значение, защото се отнася до законов път за извършване на този вид застраховане. Един от най-дискутираните въпроси сред застрахователите е задължителни или не да бъдат тези застраховки. Другият е при наличието на застрахователен катастрофичен пул кой, как и с какви средства ще участва в него. И оттук идват споровете, различните мнения, предложения и предложението, които продължават да водят в задълнена улица.

В едно обаче всички са единодушни - че за генералното решаване на проблема абсолютно е необходимо участие на държавата, обобщи в края на доклада си г-н Доков.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ
Снимки
МИРОСЛАВА МИТЕВА
(Следва)